

31.07.2020

ДО
Г-Н БОИЛ БАНОВ
МИНИСТЪР НА КУЛТУРАТА
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

ДО Г-Н МЕХТИ МЕЛИКОВ
ДИРЕКТОР ДИРЕКЦИЯ АСП
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

Относно: Консултация за транспонирането на Директива (ЕС) 2019/789 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на правила във връзка с упражняването на авторското право и сродните му права, приложими за определени онлайн предавания на излъчващите организации и за препредаването на телевизионни и радиопрограми и за изменение на Директива 93/83/ЕИО на Съвета

УВАЖАЕМИ Г-Н БАНОВ,

Както знаете ФИЛМАУТОР е единствената ОКУП, регистрирана в България с правомощия да управлява авторски и сродни права върху филми при тяхното препредаване като част от телевизионни програми. В това си качество се обръщаме към Вас, за да декларираме нашия сериозен интерес да участваме в процеса на въвеждане в българското законодателство на правилата на Директива 2019/789.

При онлайн предаването и препредаването на телевизионни програми, един от най-засегнатите творчески репертоари е този на ФИЛМАУТОР. Както Ви е известно, ние и до днес се опитваме да прилагаме съществуващите в ЗАПСП правила за уреждане на филмови права при препредаване от кабелни и сателитни оператори. Част от проблемите, с които се сблъскваме, се дължат на некачествено транспониране на нормите от директивата 93/83, което води до противоречиво тълкуване и създава възможности за заобикаляне на законовите задължения на препредаващите предприятия.

Ето защо, заявяваме нашата готовност за активно участие и представяме на Вашето внимание нашето становище по поставните от Вас въпроси:

Глава 2 - Спомагателни онлайн услуги на излъчващите организации

Чл. 3 Приложение на принципа на „страна на произход“ по отношение на спомагателните онлайн услуги

Въпроси:

1. В коя част на ЗАПСП е уместно да бъде транспониран чл. 3 от Директивата?
2. Какви характеристики на спомагателната онлайн услуга и какви специфични методи следва да се вземат предвид при определяне размера на плащанията за използванията съгласно принципа на „страна на произход“?

Подходът да се уреждат права само в „държава на произхода“ е аномалия в областта на авторското право, характеризираща се с принципа на териториалност, с който се преследва високо ниво на защита на правата.

Наясно сме, че целта на директивите е да улесни механизма на изчистване на права на голям обем от произведения - новини, публицистични предавания, забавни програми и др., които излъчващите организации да разпространят в Европа, едновременно или с малко забавяне след първото излъчване. Но недиференцираното прилагане на принципа „държава на произхода“ към всички телевизионни предавания ще подтисне потенциала за продажба на премиум продукти като игрални и документални филми, телевизионни сериали и др. Ето защо от съществено значение да се гарантира, че принципът „държава на произхода“ няма да се прилага към такива категории творби, които следва да продължат да се лицензират територия по територия, за да достигнат до максимално широка аудитория, в съответствие с чл.1 от директивата.

Що се касае до методите и критериите, които да служат за определяне на размера на плащанията за използванията съгласно принципа на „страна на произход“, то следва да бъдат използвани зададените в самия текст на чл.3.2 показатели, а именно конкретните характеристики на услугата, времето, през което програмата е достъпна чрез нея, аудитория, езикови версии, и не на последно място – приходът, който предоставящата организация генерира. Може да се търси аналогия с „икономическата стойност“ на правата в търговската дейност.

Глава 3 - Препредаване на телевизионни и радиопрограми

Въпроси:

1. Да се въведе ли дефиниция за „препредаване“ в ДР на ЗАПСП? Как следва да се съобрази определението в параграф 1, т. 17, от допълнителните разпоредбите на ЗРТ?

Липсата на дефиниция на понятието „препредаване“ в българския ЗАПСП води след себе си множество спорове и възможности за тълкуване, според което изобщо липсва такава хипотеза в страна. Определението в параграф 1, т. 17, от допълнителните разпоредбите на ЗРТ не само че не е помага при изследване на въпроса кога е налице препредаване от авторскоправна гледна точка, но и до известна степен подвежда, доколкото целта на текста на ЗРТ е да определи по-скоро техническата страна на препредаването.

В случай, че се въведе определение, то следва да се прилага към дейността на прерадаващите предприятия, независимо от начина на доставяне на сигнала до тях. Следва да се държи сметка за наличието на прерадаване спрямо потребителя, а не между самите излъчващи организации и мрежи. Ключов елемент за дефиниране на понятието е сигналът да бъде доставен до публиката от друг субект, различен от излъчващата организация.

➤ Чл. 4 Управяване на правото на прерадаване от правонослители, различни от излъчващите организации

Въпроси:

1. По какви критерии следва да се определя ОКУП, от която следва да се получи разрешението за прерадаване, при наличието на повече от една такава за същата категория права?

Нашият закон е дал разрешение на въпроса.

2. Колко дълъг да бъде срокът, в който правонослителите върху прерададените обекти на закрила могат да предявят правата си?

➤ Чл. 5 Управяване на правото на прерадаване от излъчващите организации

Въпроси:

1. Имате ли предложения във връзка с транспонирането на чл. 5?

Чл.5, както и чл.10 от Директива 93/83 дават възможност на кабелните оператори да се крият зад сделки от типа „всички права уредени“, при които полученото разрешение от излъчващите организации покрива и правата на авторите и продуцентите на филми, включени в техните програми. За щастие, рецитал 29 постановява, че изключението, предвидено в член 10 следва да не ограничава избора на носителите на права да прехвърлят правата си на организация за колективно управление на права и по този начин да имат непосредствен дял от възнаграждението, платено от кабелния оператор за кабелно прерадаване.

Решение, възприето в Белгийския и Немския закон предвижда неотменимо право на възнаграждения за автора, което да гарантира неговия дял от прихода, който оператора генерира от творческото съдържание. Испанският закон пък предвижда директно право на възнаграждение за авторите при този тип използване. Именно в такава посока може да се търси схема, гарантираща възнаграждение за авторите, независимо от пътя, по който неговите права стигат до мрежата.

При всички случаи следва изключението да се прилага към излъчващите организации само относно техните предавания и да няма възможност да се тълкува в посока платформи на трети лица да избягват задължителното колективно управление на права.

Чл. 6 Медиация

Въпроси:

1. Смятате ли, че предвидената в чл. 6 медиация е приложима за предвидените в чл. 94р ЗАПСП процедури за утвърждаване на тарифи на ОКУП?

Независимо от процедурата за медиация, която би могла да бъде стъпка в процеса на утвърждаване на тарифи чрез споразумение между ОКУП и ползватели, процедурата в ЗАПСП по създаване на тарифи следва да се доразвие в посока да има гарантиран краен резултат, за да се прекратят възможностите за безкрайни преговори, с които се злоупотребява от страна на някои категории ползватели.

➤ Чл. 7 Препредаване на първоначално предаване с произход същата държава членка

Въпроси:

1. Да транспонираме ли чл. 7 от Директивата в ЗАПСП? Аргументирайте се.

2. При липса в ЗАПСП на предвидената в чл. 7 уредба, какви права следва да уреждат излъчващите организации и операторите на услуги за препредаване по отношение на програми, предмет на първоначалното излъчване на същата територия?

Чл. 7 дава възможност на държавите членки да предвидят, че правилата за препредаването се прилагат в случаите, в които както първоначалното предаване, така и препредаването се извършват на тяхна територия.

Доколкото българският ЗАПСП и понастоящем не прави разграничение за наличие или липса на препредаване съобразно територията, от която е първоначалното излъчване или предаване, то от наша гледна точка въвеждането на изрична разборедба в тази посока не би следвало да доведе до сериозна промяна в правоотношенията. Логиката за подобно решение е наличието на два субекта (излъчваща организация и мрежа) , които ползват един обект – филм, включен в дадена програма, довеждат го до различна аудитория, макар и на една територия (ефирните зрители и абонатите на оператори) и всеки от тях има отделен приход за своята дейност по разпространението на филма – приход от реклами и приход от абонаментни такси. Важното е не откъде е първият сигнал на излъчването, а че този сигнал се доставя по търговски начин до публиката от лице, различно от излъчващата организация.

По тази причина, каквото и законодателно решение да се вземе, не бива да има съмнение, че е налице препредаване на национална програма, и че за обектите в нея следва да се уреждат права и да се заплащат възнаграждения. Подобен механизъм на уреждане права ще даде по-високо ниво на закрила за самите разпространяващи съдържание оператори.

Предаване на програми чрез „пряко въвеждане“

➤ Чл. 8 Предаване на програми чрез „пряко въвеждане“

Въпроси:

1. Какви да бъдат условията за получаване на разрешение при използване на техниката „пряко въвеждане“?
2. Да се предвиди ли в ЗАПСП възможност разпространителите на сигнала да се ползват от предвидените в чл. 4 - 6 правила?

На първо място, важно е да се уточни, че правилата за direct injection важат за всички програми, независимо от първоначалната територия на излъчване. Също така, от рецитал 21 става ясно, че когато излъчващите организации предават пряко на публиката своите програми, като едновременно също така предават тези сигнали на други организации чрез техническия процес на пряко въвеждане, например за да се гарантира качеството на сигналите за целите на препредаването, предаванията от тези други организации представляват действие на препредаване, в което следва да се прилагат правилата относно препредаването.

Прилагането на режима на уреждане на права по колективен път и за програми, които са пряко въведени, е от ключово значение както за правоносителите, така и за ползвателите. От една страна, авторите ще имат гарантиран дял от възнагражденията, плащани от мрежите. Не бива да се забравят мерките за прозрачност и ефикасност, въведени спрямо ОКУП чрез правилата на директива 2014/26. Препредаващите от своя страна ще имат гаранция за всички ползвани права, при директно договаряне само с един насрещен субект - ОКУП. Не бива да се забравя, че ОКУП и операторите така или иначе са в договорни взаимоотношения за тези програми от пакетите на последните, които не са в обхвата на direct injection. Следователно, колкото по-широко се прилага системата на колективно управление, толкова по-добра защита ще бъде осигурена за правата на авторите, но и за платформите.

Като още веднъж заявяваме нашето желание активно да участваме в процеса на въвеждане на Директива 2019/789 в българското законодателство, оставаме в очакване да имаме възможност наш представител да бъде включен в съответните работни групи.

С уважение:

М. Палаурова-Чолакова
Мария Палаурова-Чолакова
Изпълнителен директор
ФИЛМАУТОР

